MOERDIJK

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	wethouder C.J.A. van Dorst MBA
Datum commissiebehandeling	23 november 2023
Datum raadsbehandeling	14 december 2023
Zaaknummer	429473
Onderwerp	Beheerplan waterbouwkundige objecten 2024-2028

Voorgesteld besluit

1. Het beheerplan waterbouwkundige objecten 2024-2028 vast te stellen;
2. Ten behoeve van het onderhoud van de waterbouwkundige objecten een voorziening in te stellen;
3. Vanaf 2024 een budget beschikbaar te stellen voor inspecties van € 52.000 per jaar;
4. Eenmalig in 2023 een bedrag in deze voorziening te storten van € 307.500 en vanaf 2024 jaarlijks een bedrag te doteren aan de voorziening van € 280.250 per jaar;
5. De totale lasten voor 2023 van € 307.500 en voor 2024 en verder van € 332.250 verder te dekken uit de stelpost nieuw beleid, specifiek voor dit onderwerp geoormerkte middelen.

Publiekssamenvatting

De gemeente Moerdijk heeft een integraal beleidskader voor het beheer van de openbare ruimte. (Effect gestuurd beheer 2017). Vanuit dit beleidskader zijn beheerplannen opgesteld voor alle onderdelen in de openbare ruimte. Dit beheerplan is het laatste, ontbrekende en afsluitende onderdeel, zodat we straks “de basis op orde” hebben. Om de 4 jaar worden dan de beheerplannen na evaluatie geactualiseerd.

Eind 2020 is er een beheerplan civiele kunstwerken vastgesteld met voornamelijk bruggen die een onderhoud en vervangsopgave nodig hadden. Dit plan is een aanvulling op de reeds ingezette inhaalslag waarin alle grote voornamelijk waterbouwkundige objecten zoals diepwanden, damwanden, steigers en aanmeervoorzieningen in beeld zijn gebracht. De cultuurhistorische objecten zoals kademuren en bastions worden via een apart voorstel aan uw raad aangeboden omdat hier een andere aanpak voor nodig is dan bij de meer functionele objecten.

De belangrijkste opgave is het borgen van de veiligheid, naast het voorkomen van kapitaalvernietiging door niet tijdig uitvoeren van onderhoud. Met andere woorden we willen voorkomen dat objecten voor het einde van hun technische levensduur vervangen moeten worden en dat we daarom onverwacht hoge kosten moeten maken.

Inleiding

Het beheerareaal civiele kunstwerken heeft naast bruggen die sinds 2020 in beeld zijn nog een aanvulling nodig. Daarom is er door een ingenieursbureau een inventarisatie en inspectie uitgevoerd waaruit de onderhoudsstaat van deze resterende objecten is vastgelegd. Daaruit is er per object een onderhoudsmaatregel bepaald met daarbij de benodigde financiële middelen.
De gemeente heeft een zorgplicht voor de openbare ruimte waarbij dit beheerplan de volgende doelen heeft:

- Het in beeld brengen van de algehele toestand van de kwaliteit waarin de waterbouwkundige objecten verkeren;
- Inzicht geven in de benodigde onderhoudsmaatregelen.
- Inzicht geven in de benodigde financiële middelen voor een planperiode van 4 jaar (met een doorkijk naar 10 jaar) middels een meerjarenoverzicht.

Centrale vraag

Kan de raad instemmen met het beheerplan voor de waterbouwkundige objecten en de daarbij behorende financiële middelen, zodat deze veilig en doelmatig gebruikt blijven worden voor verkeer, waterhuishouding en recreatie?

Beoogd effect

Het veilig gebruik van de openbare ruimte moet er zijn voor alle deelnemers.

Door het voorkomen van kapitaalvernietiging en onvoorziene investeringen door achterstanden in onderhoud belasten we de begroting dan niet onnodig. Mede door het optimaal mogelijk houden van het (stedelijk) watersysteem, binnenstedelijk en in het buitengebied blijven we ook naast de waterkwantiteit recreatieve voorzieningen voor de vis- en watersport bieden.

Argumenten

1.1 Veiligheid
Als beheerder van civiele kunstwerken moet de gemeente deze zodanig in stand houden dat er veilig en doelmatig gebruik van kan worden gemaakt. Ook dient de constructieve veiligheid onder alle omstandigheden gewaarborgd te zijn.
In de bijlage van het beheerplan zijn de wettelijke kaders die van toepassing zijn omschreven.

1.2 Basis op orde

De beschikbare middelen binnen de huidige begroting zijn nog niet volledig afgestemd op de hoeveelheid en onderhoudstoestand van de civiele kunstwerken binnen de gemeente Moerdijk.
Gelet op de uitbreiding van het areaal en het belang van veiligheid en bereikbaarheid, bevelen we aan beheer en onderhoud goed te borgen en de daarvoor benodigde middelen beschikbaar te stellen.
Civiele kunstwerken gelden als kapitaalgoederen vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), waarbij de provincie toeziet op het voorkomen van kapitaalvernietiging door onvoldoende beheer en onderhoud.

Door het gepland uitvoeren van onderhoud vermindert het aantal meldingen van burgers. Ook de kans op het moeten afsluiten van objecten als beheersmaatregel om de veiligheid te borgen, komt door regelmatig inspecteren en onderhouden minder voor. Hierdoor blijft de bereikbaarheid voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers optimaal.

1.3 Afstoten areaal

Los van deze uitvoering gaan we onderzoeken waar eigendom en beheer overgedragen kan worden aan derden. Een aantal inritten met duikers in beheer en eigendom bij de gemeente Moerdijk komen rechtstreeks uit op percelen in eigendom bij derden. Denk hierbij aan landbouwpercelen of een parkeerplaats in eigendom bij een vereniging van eigenaren. Deze inritten met duikers hebben om deze reden geen openbaar karakter.

Voorkomen moet worden dat er nieuwe vergelijkbare situaties ontstaan. Tevens bevelen we aan dit soort situaties eenduidig te maken, en in overleg met de aanliggende eigenaar deze inritten over te dragen in eigendom. Hierbij is het mogelijk dat de watergang waardoor de duiker gaat nog steeds in eigendom is van de gemeente of het waterschap. Dit is geen belemmering om de inrit en duiker niet langer in eigendom en beheer te hebben.

Om dit te realiseren is in eerste instantie een inspanning nodig om een 0-situatie te krijgen. Denk hierbij aan eenmalig groot onderhoud of vervanging voor overdracht en ambtelijk inzet om het gesprek te voeren met de belanghebbenden.
Hierbij streven we naar een situatie waarbij iedereen gelijk behandeld wordt. Er zijn namelijk ook meerdere kunstwerken die een verbinding leggen naar een niet openbaar gebied, die niet in beheer en eigendom bij de gemeente zijn en al wel door de achterliggende perceeleigenaar onderhouden worden.

1.3 Inhaalslag duikers

Nog niet alle areaalgegevens van onze duikers zijn volledig bekend. Dit beheerplan is een eerste aanzet om te komen tot een compleet overzicht van het areaal met een bijbehorend beheerplan.
Voor de resterende duikers die niet of onvolledig in beeld zijn wordt de komende jaren een inhaalslag gemaakt door deze kunstwerken te inspecteren en nader te onderzoeken en op te nemen in het beheerprogramma. Bij het volgende beheerplan civiele kunstwerken 2028-2031 moeten de beheergegevens compleet en actueel zijn. Het voorstel voorziet in de middelen om die inhaalslag te kunnen maken.

1.4 Duurzaamheid
Met het vervangen van de diverse objecten wordt gekeken naar de totale levenscycluskosten. De duurzaamheid en circulariteit van de verschillende materialen, zowel op het gebied van kosten, als op het gebied van comfort en milieu, wordt in de beoordeling meegenomen

1.5 Inkoop
Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Moerdijk is voor de realisatie van dit plan van toepassing. De beleidskeuzes van dit plan vormen een basis voor de uitwerkingen in de aan te besteden onderhoud- en vervanging contracten voor aannemers.

Kantekeningen en risico's
1.1 Alternatieven beheer- en onderhoud strategie

Dit beheerplan richt zich op instandhouding, voorkomen van kapitaalvernietiging en veiligheid. We hebben binnen de begroting geen rekening gehouden met het toevoegen van extra kwaliteiten, bijvoorbeeld als gevolg van inwonerswensen of participatie. Mocht dit aan de orde komen bij de uitvoering van dit beheerplan en acht het college medewerking voldoende van belang, dan komen we daarvoor naar de raad met een separaat voorstel. Als hiervoor niet wordt gekozen dan zijn er de volgende alternatieven:

Alternatief 1 - Behouden wat we hebben

Behouden en vervangen op basis van het huidige areaal en materialisatie. Dat betekent dat bijvoorbeeld een houten object voor een houten object vervangen wordt, zonder efficiëntere oplossingen te onderzoeken. Dit alternatief gaat uit van esthetica en bouwt voort op de oorspronkelijke ontwerpen, waarbij het ruimtelijk beeld in stand blijft. Dit is een relatief kostbare oplossing. Er wordt echter niet gekeken naar duurzaamheid, levenscyclus kosten of onderhoudsarm ontwerpen.

Alternatief 2- Acteren op incidenten

Uitsluitend calamiteitenonderhoud uitvoeren en incidentele vervangingen.
De kwaliteit van de objecten wordt door deze keuze slechter en de benodigde investeringen op middellange termijn hoger. Er is sprake van kapitaalvernietiging. De gemeente voldoet niet langer aan haar zorgplicht en de veiligheid van de gebruiker kan niet worden gegarandeerd. Er ontstaat een groter risico op schadeclaims door derden. Ook zal een deel van de objecten vanuit veiligheidsoogpunt afgesloten moeten worden.

1.2 Nader onderzoek

Door het uitvoeren van de voorgestelde constructieve onderzoeken en risicoanalyse kunnen meer en/of grotere gebreken naar voren komen die ervoor zorgen dat het beschikbaar gestelde budget alsnog niet voldoende is. Mocht dit van toepassing zijn, dan wordt de verdere aanpak voor het onderhoud of vervangen van het betreffende object aan de raad voorgelegd.

1.3 Personele capaciteit

Er is momenteel sprake van materiaal- en personeelsschaarste. Voor de uitvoering van het beheerplan brengt dit het risico met zich mee dat onderhoud pas later kan worden uitgevoerd dan gepland en ook duurder kan uitvallen.

Middelen

Personele middelen
Er zijn op basis van dit voorstel, voor als nog geen structurele uitbreiding nodig van d personele capaciteit.

Financiële middelen

Huidig budgetten

Binnen de huidige begroting is momenteel een beperkt budget voor het onderhoud van diverse kleine objecten van € 90.000 per jaar. Hiervan kan € 40.000 ingezet worden ten behoeve van dit beheerplan. Het restant blijft nodig voor onderhoud aan straatmeubilair, leuningen, trappen en dergelijke.

Daarnaast is in de huidige begroting een budget opgenomen van € 10.000 per jaar voor incidenteel onderhoud aan de jachthaven Willemstad. Doordat in het nu vast te stellen beheerplan het volledige groot onderhoud aan deze haven is opgenomen kan dit budget ook ingezet worden als dekking van dit beheerplan.

Kosten

Het gemiddelde bedrag (over 10 jaar) wat jaarlijks nodig is aan onderhoud van de waterbouwkundige objecten, inclusief de jachthaven Willemstad, bedraagt € 280.250. Dit is het bedrag waarmee de voorziening jaarlijks gedoteerd moet worden vanaf 2024.

Echter doordat in 2030 een piek verwacht wordt aan onderhoudskosten dreigt de voorziening dan onder € 0 te komen en dit is niet toegestaan. Om dit te voorkomen is bij het vaststellen van dit beheerplan een éénmalige extra dotatie nodig van € 307.500. Verwacht wordt dat na 2030 de dotatie dan ook lager kan worden.

Naast een jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening is er ook jaarlijks budget nodig t.b.v. inspecties van de waterbouwkundige objecten. Hiervoor is € 52.000 per jaar nodig en

om de 5 jaar (voor het eerst in 2028) een extra bedrag van € 50.000 om het gehele areaal opnieuw te inspecteren.

De totale jaarlijkse kosten die van 2024 tot en met 2027 ten laste van de begroting komen bedragen hiermee € 332.250.

De hierboven genoemde budgetten zullen vanaf 2025 jaarlijks met de CROW-norm worden geïndexeerd.

Dekking

In de stelpost nieuw beleid is voor 2023 een bedrag gereserveerd van € 400.000 en vanaf 2025 jaarlijks € 500.000 voor de dotatie aan een MJOP voor (cultuurhistorische) objecten, kademuren/damwanden etc.

Belangrijk is om hierbij op te merken dat dit beheerplan maar een deel hiervan beslaat. Voor de cultuurhistorische panden en objecten wordt een ander beheerplan voorgelegd. Het restant wat overblijft van dit gereserveerde bedrag dient hiervoor ingezet te worden.

Daarnaast is er vanuit de huidige budgetten € 50.000 beschikbaar om als dekking in te zetten.

In de onderstaande tabel is weergegeven wat de totaal benodigde bedragen per jaar zijn die ten laste van de begroting komen, wat in de huidige begroting zit, wat er ten laste komt van de stelpost nieuw beleid en wat hiermee beschikbaar blijft voor het beheerplan cultuurhistorische panden en objecten.

	Benodigd bedrag	Huidige dekking	Verschil t.l.v. stelpost nieuw beleid	Restant stelpost nieuw beleid
2023	€ 307.500	€ 0	€ 307.500	€ 92.500
2024	€ 332.250	€ 50.000	€ 282.250	€ 217.750
2025	€ 332.250	€ 50.000	€ 282.250	€ 217.750
2026	€ 332.250	€ 50.000	€ 282.250	€ 217.750
2027	€ 332.250	€ 50.000	€ 282.250	€ 217.750

De totale extra jaarlijkse lasten die uit dit beheerplan voortvloeien kunnen hiermee volledig gedekt worden uit de stelpost nieuw beleid, specifiek voor dit onderwerp geoormerkte middelen.

Communicatie
Wij willen de inwoners en ondernemers betrekken en informeren over plannen die gaan plaats vinden. Dit doen we volgens de vijf dienstverleningsprincipes: volledig antwoorden, duidelijk, betrouwbaar, meedenkend en persoonlijk.

Bij het onderhouden van objecten worden de direct belanghebbenden betrokken. Zij worden in het voorgestelde scenario betrokken bij de ontwerpkeuze, en geïnformeerd daar waar het gaat om standaard vervangingen en groot onderhoud zoals het 1 op 1 vervangen van een damwand of duiker.

Vervolg
Vanaf 2024 zal het beheerplan uitgevoerd gaan worden, volgens de zoals met een tweetal duikers die vervangen dienen te worden. Jaarlijks worden dan ook diverse duikers gereinigd en geïnspecteerd om zo meer inzicht te krijgen in conditie van deze objecten. Hiernaast wordt er de komende 4 jaar onderhoud gepleegd aan damwanden, steigers en aanvaarvoorzieningen.

Dit beheerplan wordt vastgesteld voor de periode van tien jaar, van 2024 tot en met 2027, met een doorkijk naar 2033. Eind 2027 volgt een actualisatie van dit beheerplan, waarin ook een evaluatie is opgenomen.

Bijlagen
Bijlage 1 Beheerplan Waterbouwkundige objecten 2024-2028 d.d. 19 september 2023

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen met de griffier via e-mail griffie@moerdiik.nl.

Zevenbergen, 31 oktober 2023

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom A.J. Moerkerke

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 14 december 2023

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 31 oktober 2023

overwegende dat:
- Het veilig gebruik van de openbare ruimte voor alle deelnemers is;
- Het voorkomen van kapitaalvernietiging en onvoorziene investeringen door achterstanden in onderhoud waardoor we de begroting onnodig belasten;
- Het afvoeren en vasthouden van oppervlaktewater binnenstedelijk en in het buitengebied;
- Het blijven bieden van recreatieve voorzieningen voor de vis- en watersport

gelet op:
- Beleidskader beeldkwaliteit, effect gestuurd beheer 2017;
- Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024;
- Zorgplicht gemeenten: wegenwet 1930, woningwet 1991, burgerlijk wetboek deel 6;

BESLUIT

1. Het beheerplan waterbouwkundige objecten 2024-2028 vast te stellen;
2. Ten behoeve van het onderhoud van de waterbouwkundige objecten een voorziening in te stellen;
3. Vanaf 2024 een budget beschikbaar te stellen voor inspecties van € 52.000 per jaar;
4. Eenmalig in 2023 een bedrag in deze voorziening te storten van € 307.500 en vanaf 2024 jaarlijks een bedrag te doteren aan de voorziening van € 280.250 per jaar;
5. De totale lasten voor 2023 van € 307.500 en voor 2024 en verder van € 332.250 verder te dekken uit de stelpost nieuw beleid, specifiek voor dit onderwerp geoormerkte middelen.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 14 december 2023,

de griffier, de voorzitter,

H.M. Vonk-Schenkel A.J. Moerkerke